

kardiografi, hovedgrunnet for å forstå EKG-morfologien.

Kapitlet om datakomprimering er interessant. EKG-registreringer produserer store mengder data som ev. skal lagres i en database, og kravet til lagringskapasitet vil hele tiden vokse. En annen viktig drivkraft bakom utviklingen av komprimeringsmetoder er behovet for overføring av EKG-signaler via det faste eller mobile telefonnettet, som f.eks. ved prehospitale EKG-er. Fascinerende er også ny kunnskap innen signalbehandling som har gitt dypere innsikt i EKG-signalenes dynamiske egenskaper, som ikke kan ses med det blotte øye. Dette gjelder bl.a. analyse av den variabiliteten som finnes i så vel hjertets rytme som i hjerteslagenes morfologi. Her gjenstår mer forskning før klinikerne får praktisk utbytte.

Pedagogisk er kapitlene av litt varierende kvalitet, men de er overveiende gode. Referanselistene er adekvate og oppdaterte. Dette er en bok jeg kan anbefale til alle kardiologer og til alle andre som har litt mer enn vanlig interesse av EKG/elektrokardiologi. De som ikke har det, vil kanskje dette av lasset – eller de kan risikere å forstå at elektrokardiologi er spennende og morsomt. Det er en bok til å vokse EKG-kunnskapsmessig av og med. Prisen skulle ikke være til hinder for anskaffelse.

Kjell Midtbø

Hjertemedisinsk avdeling
Ullevål universitetssykehus

God introduksjon til helseøkonomi

Olsen JA.

Helseøkonomi

Effektivitet og rettferdighet. 158 s, tab, ill. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 2006. NOK 248
ISBN 82-02-25404-3

«Det er opplagt bedre å være rik og frisk enn fattig og syk. Men er det bedre å være rik og syk enn fattig og frisk? Det kommer selvsagt an på hvor syk og hvor fattig man er, men det kommer også an på den enkeltes preferanser.» Sådan indleder Jan Abel Olsen sin bog om sundhedsøkonomi. I en velkrevet og lettilgjengelig bog opstilles de fundamentale økonomiske problemstillinger for sundhedsvæsenet.

I kapitlerne 1–3 gives en introduksjon til efterspørsel etter sundhet og sundheds-

ydelse, produksjon av sundhedsytelser og de forskjellige målsætninger for prioritering i sundhedsvæsenet. Disse kapitler kan forekomme lidt abstrakte, men de giver gode forudsætninger for å forstå de følgende emner i kapitel 6–9.

I kapitlerne 4 og 5 etableres forståelsen af den organisatoriske og finansielle indretning af sundhedsvæsenet. Krydret med, for nogen, provokerende citater som eksempelvis «If you want to send a message to a doctor, you must write it on a cheque» beskriver kapitel 5 forskjellige afregningsformer for sygehuse og praktiserende læger, og der introduceres samtidig til en række reformer i det norske sundhedsvæsen, som giver en god forståelse for konteksten for brugen af forskjellige policy instrumenter.

I kapitlerne 6–8 introduceres økonomisk evaluering. For både ikke-økonomer og økonomer giver kapitel 6 et godt overblik over anerkendte metoder til måling av sundhedsmessige gevinster og deres anvendelse. Kapittel 7 introducerer omkostningsmåling med definition af en række centrale begreber, men det generelle og sterile begrebsapparat savnes omsat til praksis. Derudover vil kapitlets løbende henvisninger til problemene med å måle omkostninger formodentlig efterlade læseren lettere forvirret. I det meget væsentlige kapittel 8 om opstilling og fortolkning av omkostnings-effektivitets-brøker diskuteres en række væsentlige metodiske emner, og, som forfatteren så riktig skriver, så gjelder det om å holde tungen lige i munden. Selvom de metodiske emner hurtigt hober sig op, så formår forfatteren å guide læseren gjennom dem og giver en række klare budskaber.

I det avsluttende kapittel 9 afrundes med en meget aktuell diskussion om hvor meget samfundet er villige til å betale for forbedret sundhet. Derved får forfatteren rundet bogen af og læseren sitter tilbake med en fornemmelse af at bogens indledende sætninger (jf. ovenfor) nu giver større mening.

Bogen er letlæselig og er en god introduksjon til alle som ønsker en kortfattet og opdateret introduksjon til begreber og anvendelsen av sundhedsøkonomiske metoder. Den er samtidig velegnet til introduksjonskurser, hvor oppgaverne til hvert kapittel vil være egnede.

Mickael Bech

Det samfundsvidenskabelige fakultet
Syddansk universitet
Odense

Omfattende bokverk om viktig tema

Thorgaard L.

Relasjonsbehandling i psykiatrien

5 bd. 1 346 s, ill. Stavanger: Hertervig forlag, 2006. Pris NOK 999 (samlet)

Bd. I: Gode relationsbehandlere og god miljøterapi. 198 s, ill. Pris NOK 249.
ISBN 82-92023-98-4

Bd. II: Empatiens bevarelse i relationsbehandlingen i psykiatrien. 328 s, ill. Pris NOK 299
ISBN 82-92023-99-2

Bd. III: Dynamisk psykoseforståelse og dynamisk relationsbehandling. 413 s, ill. Pris NOK 299
ISBN 82-92023-63-1

Bd. IV: Individuell mestring og mestring i relation. 319 s, ill. Pris NOK 299
ISBN 82-92023-65-8

Bd. V: Håndbog for relationsbehandlere. 88 s, ill. Pris NOK 129
ISBN 82-92023-69-0

Ifølge forfatteren henvender dette bokverket seg til «alle slags psykiatrimedarbejdere i både behandlingspsykiatrien og i sosialpsykiatrien, uanset grunduddannelse, ansættelsesforhold og funksjon». Bøkene gir en bred innføring i betydningen av mellommenneskelige relasjoner i psykiatrisk behandling. De beskriver inngående hvordan mellommenneskelige relasjoner kan brukes terapeutisk, til og med overfor de aller sykeste – pasienter med psykoser. I de senere år har vi vært vitne til en nesten eksplosiv økning i biologisk kunnskap innen psykiatrien. En slik utvikling vil lett føre til at relasjonelle faktorer overses og at alvorlige psykiske lidelser søkes forklart ved hjelp av biologien alene. Thorgaards bokverk er et viktig korrektiv til en slik forenkling. Han legger hovedvekten på menneskene bak symptomene og dokumenterer at relasjonene er særlig viktige for de aller sykeste. Derfor forstår jeg godt at forfatteren skriver: «Jeg har også det lønlige håb, at bøkene og noget af deres indhold vil finde vej til de uddannelsesinstitutioner, som uddanner kommende medarbejdere til psykiatrien.»

Problemet er at for de fleste utdannings-